

VERZONDEN 04 MEI 2018

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	4 mei 2018	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2018-0178	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	81C97AB7	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	1 februari 2018	FAX	030-2583139
UW NUMMER	-	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	- voorschriften en beperkingen - situering planlocatie - aangetroffen verblijven, tevens locatie alternatieven - mitigerende maatregelen aanvraag - meldingsformulieren	ONDERWERP	Ontheffing ruimtelijke ingrepen

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht op de aanvraag d.d. 1 februari 2018 van Ecologisch Adviesbureau Viridis B.V., namens de Stichting GroenWest, om ontheffing te verlenen op grond van artikel 3.3, eerste lid, en 3.8 van de Wet natuurbescherming (hierna: wet).

I. Besluit

Gelet op het bepaalde in de wet, het Beleidskader Wet natuurbescherming en Verordening Natuur en Landschap hebben wij besloten u:

ontheffing te verlenen van de verboden zoals genoemd in artikel 3.1, tweede lid, van de wet, voor zover dit betreft het beschadigen of vernielen van nesten of rustplaatsen van de gierzwaluw en de huismus en artikel 3.5, eerste lid, tweede lid en vierde lid van de wet, voor zover dit betreft het doden, opzettelijk verstoren, beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis voor de periode tussen de verzenddatum van het besluit en 31 december 2019.

II. Omschrijving van de aanvraag

De Stichting GroenWest is voornemens om 106 twee- en drielaags huizenblokken in de kern van Woerden. De werkzaamheden aan de woningen in de complexen 1053, 1054 en 1056 zullen plaatsvinden van eind augustus/begin september 2018 tot 1 april 2019 en bestaan uit spouwmuurisolatie en enkele kleine herstelwerkzaamheden aan daken en dakgoten, zoals het recht leggen van dakpannen en het vastzetten van loszittende goten.

De omvang van de werkzaamheden bij complex 1051 is nog niet bekend en kunnen conform de aanvraag ook bestaan uit ingrijpende renovatie- en onderhoudswerkzaamheden inclusief te nemen energiebesparende maatregelen aan dak en gevel. De werkzaamheden aan dit complex zullen niet eerder dan het derde of vierde kwartaal van 2019 starten.

U vraagt ontheffing van de verboden genoemd in de artikelen 3.1 en 3.5 van de wet voor wat betreft de gierzwaluw (*Apus apus*), huismus (*Passer domesticus*) en de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), voor de periode van 1 mei 2018 tot 31 december 2019.

III. Procedure

De aanvraag is afgehandeld overeenkomstig het bepaalde in afdeling 4.1.2 van de Algemene wet bestuursrecht.

De aanvraag is op 1 februari 2018 ontvangen. Op 16 februari 2018 hebben wij aanvullende gegevens gevraagd. Wij hebben de aanvullingen op 14 maart 2018 ontvangen.

IV. Toetsingskader

De gierzwaluw en huismus zijn beschermd ingevolge artikel 3.1 van de wet. De gewone dwergvleermuis is beschermd ingevolge artikel 3.5 van de wet.

V. Toetsing Ruimtelijke Ingreep

Motivering

Gierzwaluw

Binnen het plangebied zijn gierzwaluwnesten aangetroffen bij de volgende adressen:

- Eén nest bij de Merelstraat 7 onder de nok;
- Eén nest bij de Rembrandtlaan 18-I, onder de dakrand bij de nok, naast de schoorsteen;
- Eén nest bij de Frans Halsstraat 8 aan de voorzijde van de woning in de hoek naast de regenpijp.

De werkzaamheden bij de Rembrandtlaan en de Frans Halsstraat bestaan uit kleine herstelwerkzaamheden aan daken en dakgoten, zoals het recht leggen van dakpannen en het vastzetten van loszittende goten. Hierdoor kan door zorgvuldig werken beschadigen en vernielen van nestplaatsen grotendeels voorkomen worden. Voor situaties waar beschadigen en vernielen niet op voorhand is uit te sluiten, zoals in ieder geval bij de Merelstraat, wordt ontheffing aangevraagd.

In de broedperiode van gierzwaluwen, van 15 april t/m 15 augustus, wordt er niet aan (het dak van) de betreffende woning en/of blok gewerkt. De nesten worden voorafgaand aan deze periode verwijderd en de permanente mitigerende maatregelen worden voor deze periode op dezelfde locatie teruggebracht. Voor elke nestplaats die aangetast of verwijderd wordt, zullen 5 alternatieve nestplaatsen (gierzwaluwstenen) aangeboden worden, op de exacte plek van- of zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke verblijfplaats en invliegopening.

De voorgestelde maatregelen zijn voldoende. Desondanks is er door de werkzaamheden sprake van het beschadigen/vernieten van vaste rust- en verblijfplaatsen van de soort.

De voorzieningen zijn bekende effectieve maatregelen en worden aangebracht op een gunstige locatie (zelfde locatie en in de directe omgeving daarvan), zodat aangenomen kan worden dat de voorzieningen geschikt zullen zijn voor de gierzwaluw als alternatieve verblijfplaatsen.

De gierzwaluw is in Nederland een algemeen voorkomende trekvogel die voornamelijk in de broedperiode in Nederland aanwezig is. Het aantal broedparen is in de periode 1998-2000 geschat op 30.000-60.000 paren (www.sovon.nl). Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de gierzwaluw niet in gevaar door het uitvoeren van de werkzaamheden.

Huisemus

Onder de dakrand van de woningen behorende aan complex 1056 zijn een zestal nestplaatsen van de huismus vastgesteld bij de adressen Frans Halsstraat 2, 4 (twee nestplaatsen), 6 (twee nestplaatsen) en 8 (één nestplaats).

De werkzaamheden bij deze locatie bestaan volgens de aanvraag uit kleine herstelwerkzaamheden aan daken en dakgoten, zoals het recht leggen van dakpannen en het vastzetten van loszittende goten. Hierdoor kan door zorgvuldig werken beschadigen en vernieten van nestplaatsen grotendeels voorkomen worden. Voor situaties waar dit niet mogelijk is, wordt ontheffing aangevraagd. Voor elke aangetroffen nestlocatie dient gecompenseerd te worden met tenminste twee nieuwe alternatieve nestplaatsen.

Voor de nestplaatsen die beschadigd/verniet worden alternatieve nestplaatsen aangeboden in de vorm van mussenvides, vogelschroot op de tweede pannenrij en combischroot. De maatregelen worden toegepast bij de woningen waar één of meerdere nesten zijn aangetroffen en bij de direct daaraan grenzende woningen. Het geschikt maken voor de huismus op deze wijze heeft de voorkeur boven het plaatsen van kasten, aangezien op deze wijze de potenties voor vestiging van de huismus maximaal vergroot worden.

Het ongeschikt maken van de bestaande verblijfplaatsen wordt uitgevoerd buiten de kwetsbare voortplantingsperiode van de huismus (globaal maart - augustus) en buiten periodes met vorst.

De voorzieningen zijn bekende effectieve maatregelen en worden aangebracht op een gunstige locatie (zelfde locatie en in de directe omgeving daarvan), zodat het aannemelijk is dat de voorzieningen geschikt zullen zijn voor de huismus als alternatieve verblijfplaatsen. De voorgestelde maatregelen zijn voldoende. Desondanks is er door de werkzaamheden sprake van het beschadigen/vernielen van vaste rust- en verblijfplaatsen van de soort. Hiervoor is een ontheffing noodzakelijk.

Onder meer in Nederland is de huismussenpopulatie sinds de jaren 1970 afgenomen. In de jaren 1970 werd het aantal broedparen geschat op 1 à 2 miljoen. Tussen 1990 en 2000 is het aantal ongeveer gehalveerd. Sinds 2000 lijkt het of het aantal broedparen van de huismus in Nederland stabiliseert. Na de merel is de huismus nog steeds de meest algemene broedvogel in Nederland. Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de huismus niet in gevaar door het uitvoeren van de werkzaamheden.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied waargenomen. Er zijn baltsende mannetjes overvliegend waargenomen die duiden op de aanwezigheid van paarverblijven. Omdat de gewone dwergvleermuis niet vanaf het verblijf roept, kan de exacte locatie van de paarverblijfplaatsen niet getraceerd worden. Tijdens het veldwerk en de analyse van de gegevens is wel een inschatting gemaakt van het huizenblok waarin de paarplaatsen zich bevinden. Op grond hiervan is ingeschat dat er een paarverblijf van de gewone dwergvleermuis aanwezig is bij de volgende adressen:

- Merelstraat 1 en 17;
- Rembrandtlaan 35;
- Rembrandtlaan 77-II.

Het is niet uit te sluiten dat enkele individuen van de gewone dwergvleermuis deze verblijfplaatsen ook gebruiken tijdens (milde) winterdagen.

Om doden en verwonden zoveel mogelijk te voorkomen, wordt alleen gewerkt buiten de kwetsbare perioden van de gewone dwergvleermuis.

In de perioden dat er wel gewerkt wordt, kunnen gewone dwergvleermuizen aanwezig zijn. Daarom zullen maatregelen genomen worden om doden en verwonden tijdens deze werkzaamheden zoveel mogelijk te voorkomen door de verblijven ongeschikt te maken door gebruik te maken van exclusion flaps.

Door het uitvoeren van de werkzaamheden worden tenminste vier paar- en (mogelijke) winterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis beschadigd en vernield. Het is daarom noodzakelijk om dit verlies van verblijfplaatsen te mitigeren.

De locaties worden in een nader op te stellen ecologisch werkprotocol verder uitgewerkt. De aanvrager kiest voor het zoveel mogelijk toepassen van maatwerk omdat dan meer rekening gehouden kan worden met de ecologie van vleermuizen. De winterverblijf functie wordt gecompenseerd door per aangetast verblijf tenminste twee inbouwkasten terug te plaatsen van het type IB VL 01 + IB VL 02. Door het creëren van een ruimte achter de goot wordt de gootbetimmering geschikt gemaakt als zomer- en/of paarverblijfplaats voor vleermuizen. Indien het niet mogelijk is om op deze manier plaatselijk maatwerk toe te passen, dan worden er per paarverblijfplaats vier geschakelde inbouwkasten van het type IB VL 01 + IB VL 02 geplaatst.

Bij het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen wordt er voor gekozen om alleen te werken met permanente voorzieningen (dit geldt ook voor de gierzwaluw en de huismus). Gelet op de korte periode van verstoring, de geschikte woningen in de direct aangrenzende woningen van het plangebied en het direct daarna weer geschikt maken door middel van permanente voorzieningen, kunnen tijdelijke mitigatie maatregelen achterwege blijven.

De voorgestelde maatregelen zijn voldoende om een tijdelijk negatief effect op de gewone dwergvleermuis te mitigeren. Echter, ondanks het aanbieden van de alternatieve verblijfplaatsen worden er door de werkzaamheden paar- en winterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis beschadigd en vernield. Ook kan niet uitgesloten worden dat er gewone dwergvleermuizen worden verstoord, of – door hun verborgen levenswijze – worden gedood tijdens de werkzaamheden. Ontheffing is dan ook noodzakelijk.

De voorzieningen zijn bekende effectieve maatregelen en worden aangebracht op de meest gunstige locatie (zelfde locatie en direct daarnaast), zodat aangenomen kan worden dat de voorzieningen geschikt zullen zijn voor de gewone dwergvleermuis als alternatieve verblijfplaatsen. De gewone dwergvleermuis is in Nederland de meest algemene soort. Hij kan vrijwel overal in Nederland aangetroffen worden. De aangetroffen gewone

dwergvleermuizen vormen geen populatie op zichzelf, maar maken deel uit van een metapopulatie die de hele bebouwde kom van Woerden en omgeving. Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis niet in gevaar door het uitvoeren van de werkzaamheden.

Belang van de aanvraag

U heeft voor de gierzwaluw en huismus ontheffing aangevraagd op grond van het belang "volksgezondheid of de openbare veiligheid".

U heeft voor de gewone dwergvleermuis ontheffing aangevraagd op grond van het belang "volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten".

Het doel van de renovatiewerkzaamheden is het verbeteren van de woningen middels groot onderhoud. De noodzaak tot groot onderhoud komt voort uit de huidige staat van de woningen. Indien groot onderhoud uitblijft zal de kwaliteit van de woningen en daardoor de bewoonbaarheid de komende jaren onder druk komen te staan. Bovendien worden energie besparende maatregelen getroffen zodat wordt voldaan aan de nieuwe eisen op het gebied van duurzaamheid en energiebesparing. De eengezinswoningen zijn eind jaren '50 gebouwd en in deze periode werden de woningen nog niet goed geïsoleerd.

De ingrepen zorgen voor een vermindering in het benodigde gebruik van fossiele brandstoffen waardoor er minder emissies zijn van schadelijke stoffen. Lagere emissies leiden tot een verbeterde luchtkwaliteit en dit heeft een positief effect op de volksgezondheid. Door renovatie en isolatie van woningen en het verbeteren van de ventilatie gaan de energielasten sterk omlaag en wordt het comfort binnenshuis verbeterd. Vocht en tocht in huis worden beperkt, wat een beter en gezonder binnenklimaat oplevert. De te renoveren woningen zijn verouderd en raken in verval wanneer geen werkzaamheden uitgevoerd worden. Wanneer woningen niet worden gerenoveerd kunnen ze een gevaar voor de openbare veiligheid gaan vormen. Dakpannen kunnen van het dak waaien, gevelpanelen kunnen gaan loshangen en vervolgens wegwaaien, dakgoten kunnen gaan verzakken, etc.

Door de renovatie zullen de woningen voldoen aan de nieuwe en strengere eisen op het gebied van duurzaamheid en energiebesparing. In 2012 is het convenant Energiebesparing Huursector opgesteld door het Ministerie voor Binnenlandse Zaken. In dit convenant staan de afspraken tussen de overkoepelende organen van woningcorporaties, huurders en vastgoedondernemers. Een van de belangrijkste afspraken is dat voor 2020 alle huurwoningen een energielabel B of beter hebben, door het treffen van energetische maatregelen. Volgens het Plan van aanpak Energiebesparende Gebouwde Omgeving (2011) is het omlaag brengen van energiekosten gunstig voor het behalen van diverse doelstellingen, zoals het verduurzamen van de woningen en de verlaging van woonlasten. Een energie-onzuinige woning leidt naast de negatieve milieueffecten ook tot hoge woonkosten voor de huurder. Energiebesparing draagt bij aan een betere betaalbaarheid van het huren, wat bijdraagt aan de koopkracht verbetering van huurders met lagere inkomens (sociale huurwoningen).

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat de belangen 'volksgezondheid of openbare veiligheid' (ten aanzien van de gierzwaluw en de huismus) en 'volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' (ten aanzien van de gewone dwergvleermuis), voldoende onderbouwd zijn om het beschadigen en vernielen van verblijfplaatsen van de gierzwaluw, huismus en de gewone dwergvleermuis, te rechtvaardigen.

Alternatievenafweging

Het project voorziet in de renovatie van de bestaande woningvoorraad. Het project kan derhalve niet op een andere locatie uitgevoerd worden. De technische staat van de woningen is dusdanig dat renovatie nodig is om de woningen te laten voldoen aan de eisen van deze tijd. Indien geen renovatie van de woningen wordt uitgevoerd zullen de woningen daarnaast op termijn onbewoonbaar worden, wat zal gaan leiden tot sloop van de woningen. Sloop van de woningen leidt tot grotere ecologische nadelen dan renovatie of isolatie, omdat dit het verlies betekent van alle vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde soorten als vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen. Uitvoering van een vergelijkbaar project op een andere locatie zou ook dezelfde of meer verstoring van dezelfde soorten kunnen veroorzaken.

Bij de planning van de werkzaamheden wordt steeds rekening gehouden met de kwetsbare perioden van de aanwezige beschermde soorten. Er worden mitigerende maatregelen genomen om negatieve effecten tijdens werkzaamheden te voorkomen. Na uitvoering van de werkzaamheden is het gebied wederom geschikt voor de nu aanwezige soorten.

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven mogelijk die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

VI. Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.3 en 3.8 van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden, deze treft u aan in de bijlage bij dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb- adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op het moment van bekendmaking door uitreiking of verzending aan de aanvrager. Van het besluit wordt mededeling gedaan op de website www.officielebekendmakingen.nl

IX. Overleg en informatie

Er kan tevens vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of milieudienst, als u dit nog niet heeft gedaan.

Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

Voor meer informatie verwijzen wij u naar onze website www.provincie-utrecht.nl.

X. Verzending

Dit besluit wordt verzonden aan de aanvrager van de ontheffing. Een afschrift van deze ontheffing wordt verzonden aan:

- RUD Utrecht, Postbus 85242, 3508 AE Utrecht.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Mevr. mr. S.L. Munsel
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Leefomgeving

ONTHEFFING

Naar aanleiding van het verzoek van Ecologisch Adviesbureau Viridis B.V. op 1 februari 2018, namens Stichting GroenWest en de aanvulling hierop van 14 maart 2018, gelet op de artikelen 3.3 en 3.8 van de Wet natuurbescherming,

Verlenen Gedeputeerde Staten van provincie Utrecht hierbij aan:

Naam: Stichting GroenWest

Adres: Postbus 2171

Postcode en woonplaats: 3440 DD Woerden

Ontheffing 81C97AB7 voor het tijdvak van: 4 mei 2018 tot en met 31 december 2019.

Van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het beschadigen of vernielen van nesten en rustplaatsen van de gierzwaluw (*Apus apus*) en de huismus (*Passer domesticus*).

Van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste lid, tweede lid en vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het doden, opzettelijk verstoren, beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft:

- **Complex 1051: Reigerstraat 1, 1-1, Merelstraat 1 t/m 17 (oneven), 1-1 t/m 17-1 (oneven);**
- **Complex 1053: Rembrandtlaan 10 t/m 20 (even), 10-1, 10-2, 12-1, 12-2, 18-1, 18-2, 20-1, 20-2, 22-1, 33-2 t/m 33-3;**
- **Complex 1054: Rembrandtlaan 1 t/m 35 (oneven) en 17A+B;**
- **Complex 1056: Frans Halsstraat 2 t/m 8 (even) en 2-1 t/m 8-1 (even), Rembrandtlaan 37 t/m 77 (oneven) en 37-1 t/m 77-1 (oneven).**

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

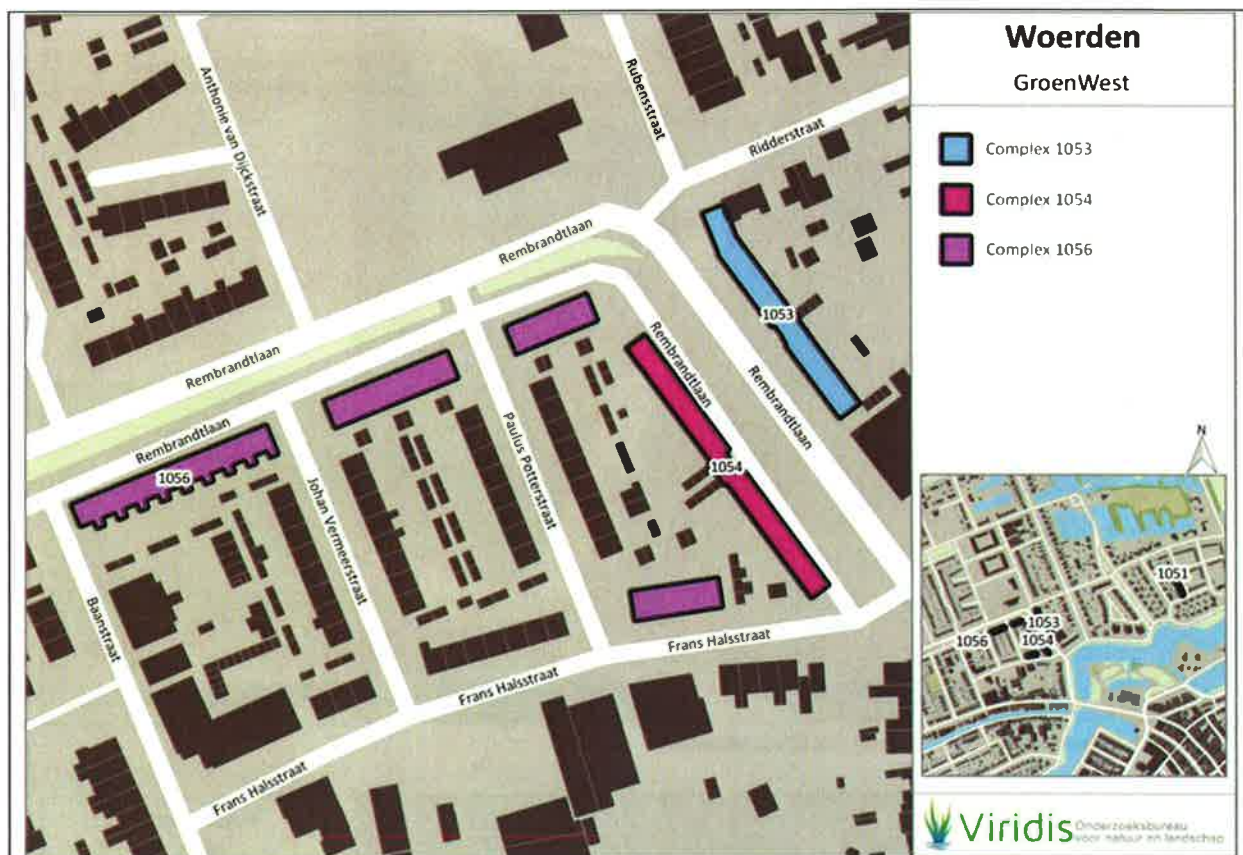
Algemene voorschriften

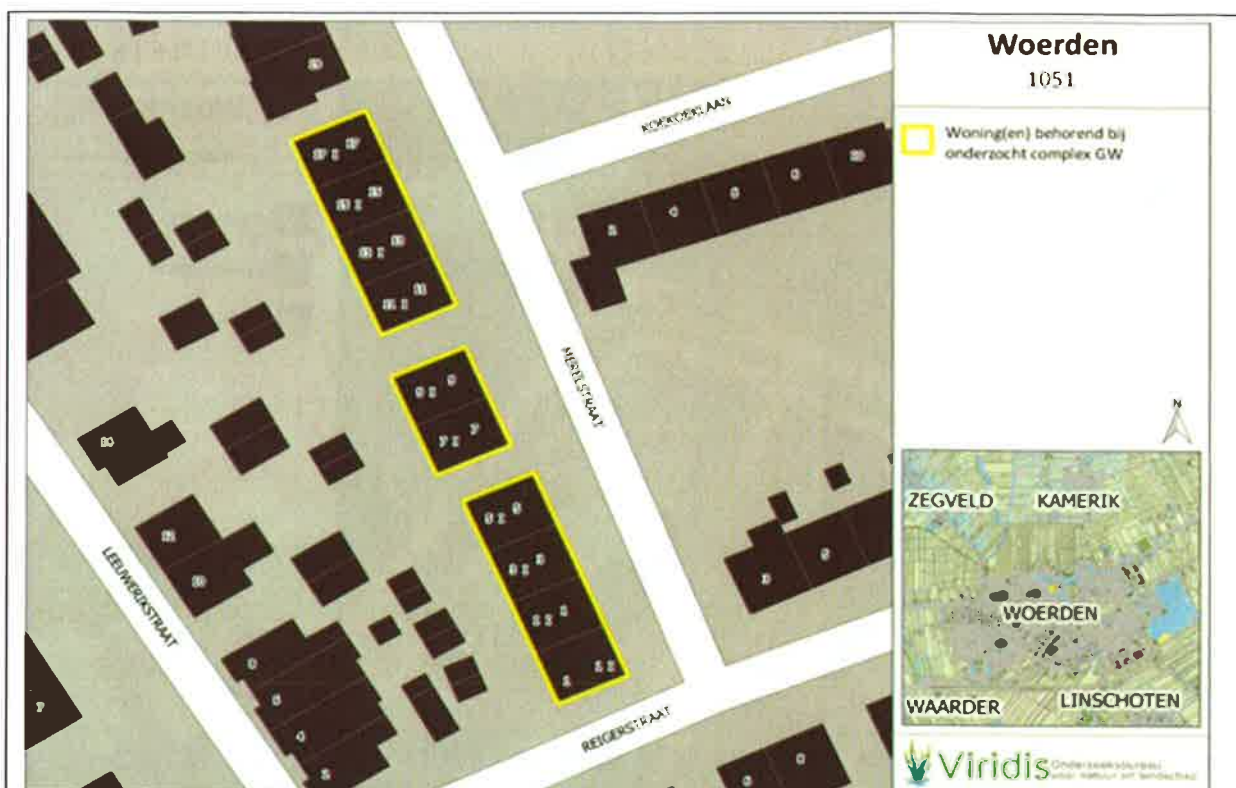
1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met de provincie Utrecht indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
6. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht te sturen. Na afronding van de werkzaamheden moet het meldingsformulier gereedkomen werkzaamheden worden toegezonden worden aan de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht.

Specifieke voorschriften

7. Tijdens de werkzaamheden wordt een logboek bijgehouden. In het logboek worden gemaakte ecologische keuzes vastgelegd zoals goedkeuring / vrijgeven door een ecooloog, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol en gekozen mitigerende maatregelen en de locatie daarvan. Het logboek moet bij de melding gereedkomen werkzaamheden bijgevoegd worden.
8. De maatregelen genoemd in hoofdstuk 6 van het document *Vleermuis- en broedvogelonderzoek GroenWest, 2017 Complex 1051, 1053, 1054 en 1056, Woerden, Viridis, november 2017* (zie bijlage 4) dienen te worden opgevolgd.
9. De mitigerende maatregelen dienen in beginsel op de aangewezen adressen te worden aangebracht. Indien dit niet mogelijk is, dient de reden daartoe en de aard van de afwijkingen ecologisch onderbouwd te worden en genoteerd worden in het logboek. Gekozen alternatieven mogen ecologisch niet slechter

- zijn dan de maatregelen waarvoor ontheffing is verleend. Indien de afwijking naar oordeel van de provincie Utrecht onvoldoende is, kunnen aanvullende maatregelen opgelegd worden.
10. Per aangetaste verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis dienen tenminste twee inbouwkasten van het type IB VL 01 + IB VL 02 teruggeplaatst te worden en wordt tevens de gevelbetimmering geschikt gemaakt voor de gewone dwergvleermuis. Indien het niet mogelijk blijkt om ter plaatse ook de gevelbetimmering geschikt te maken voor de gewone dwergvleermuis, worden per aangetast verblijf vier inbouwkasten van het type IB VL 01 + IB VL 02 teruggeplaatst. De reden voor het niet geschikt kunnen maken van de gevelbetimmering wordt vastgelegd in het logboek.
  11. De werkzaamheden dienen plaats te vinden buiten de kwetsbare periode en momenten van de soorten. De kwetsbare perioden en momenten zijn in beginsel*:
    - a. Gewone dwergvleermuis: van 15 mei tot 15 juli en van 1 november tot 1 april;
    - b. Huismus: broedperiode van 1 maart tot 31 augustus en bij strenge vorst (vanaf -10,0°C) of een sneeuwdek van meer dan 2 cm;
    - c. Gierzwaluw: broedperiode van 1 mei tot 15 augustus.*door klimatologische omstandigheden kan het mogelijk zijn om af te wijken van deze perioden, dit ter beoordeling en onderbouwing van de ecologisch deskundige in het logboek.
  12. Werkzaamheden die verblijven van de gewone dwergvleermuis aantasten, dienen pas aan te vangen wanneer na aanbrengen van de exclusion flaps tenminste drie dagen verstreken zijn waarbij de avondtemperatuur tenminste 10°C was. De goede werking van de flaps dient op een geschikt moment (tenminste 3 dagen na plaatsing en tijdens invliegmomenten van de gewone dwergvleermuis: vanaf 1 uur voor zonsopkomst) gecontroleerd te worden. Werkzaamheden mogen pas plaatsvinden nadat alle aanwezige exemplaren van de gewone dwergvleermuis uit eigen beweging vertrokken zijn. De controle moment(en) en bevindingen worden vastgelegd in het logboek.
  13. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
  14. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden en dienen dit na te leven. Het werkprotocol moet meegezonden worden met het formulier start werkzaamheden. In het werkprotocol dienen tenminste de onderdelen uit paragraaf 3.12 van het Kennisdocument gewone dwergvleermuis versie 1.0 juli 2017, paragraaf 3.7 van het Kennisdocument gierzwaluw versie 1.0 juli 2017 en paragraaf 3.8 van het Kennisdocument huismus versie 1.0 juli 2017 uitgewerkt te zijn. Het werkprotocol dient meegestuurd te worden met de startmelding werkzaamheden.
  15. Deze ontheffing kan worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.
  16. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, minimaal drie maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.
  17. Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is provincie Utrecht, servicebureau@provincie-utrecht.nl of Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht.

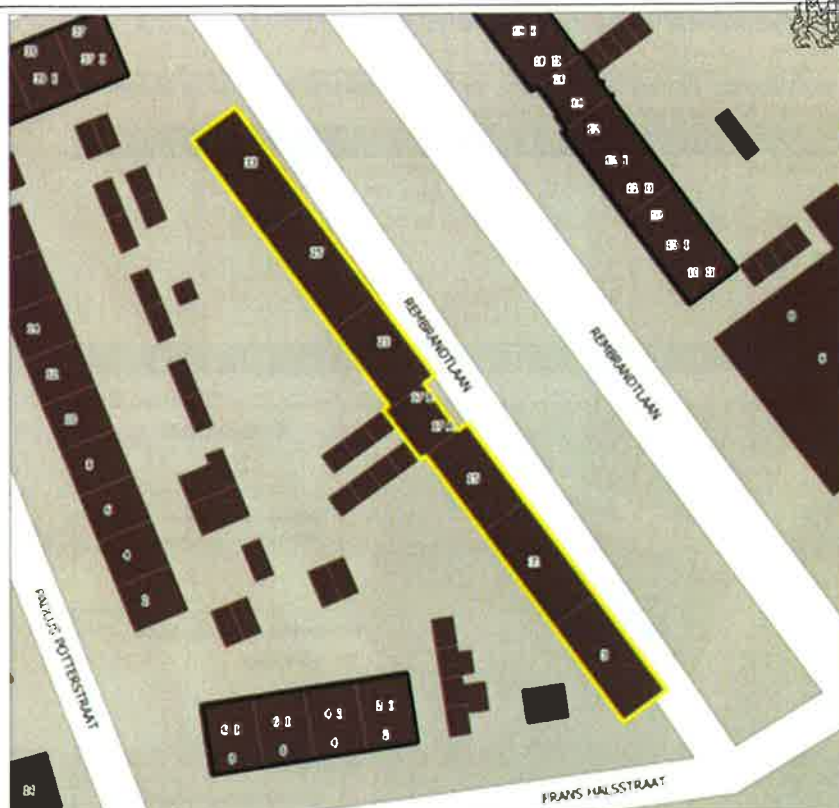
Figuur 3.1 | Overzichtskaat van complex 1051, Woerden

Figuur 3.2 | Overzichtskaat van complex 1053, Woerden

1054

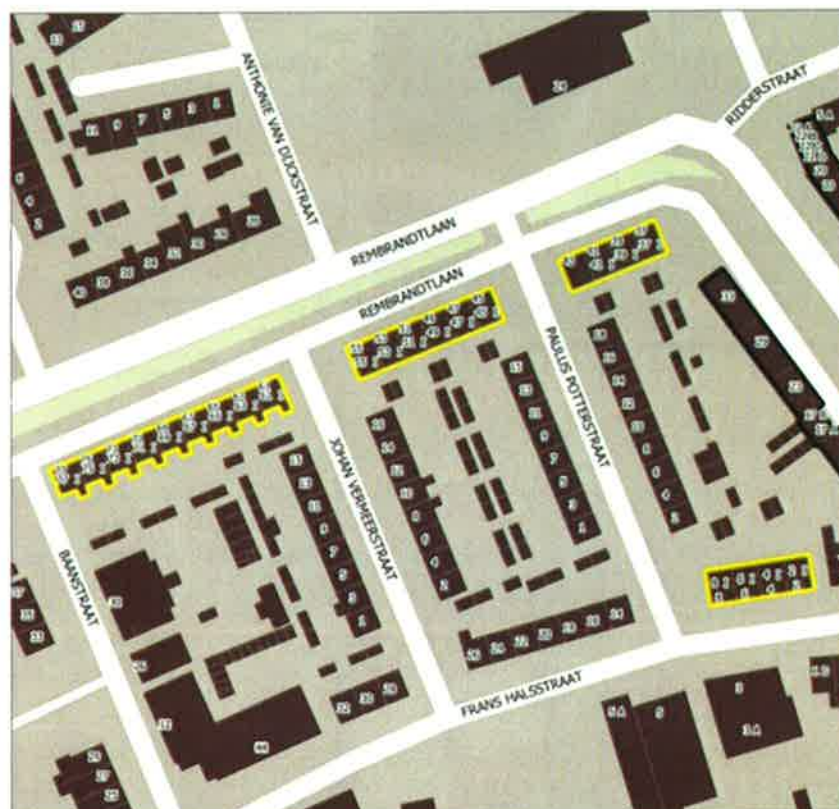

- Woning(en) behorend bij onderzocht complex GW
- Woning(en) behorend bij ander complex GW

Viridis Onderzoeksinstituut voor natuur en landschap

Figuur 3.3 | Overzichtkaart van complex 1054, Woerden

Woerden

1056

- Woning(en) behorend bij onderzocht complex GW
- Woning(en) behorend bij ander complex GW

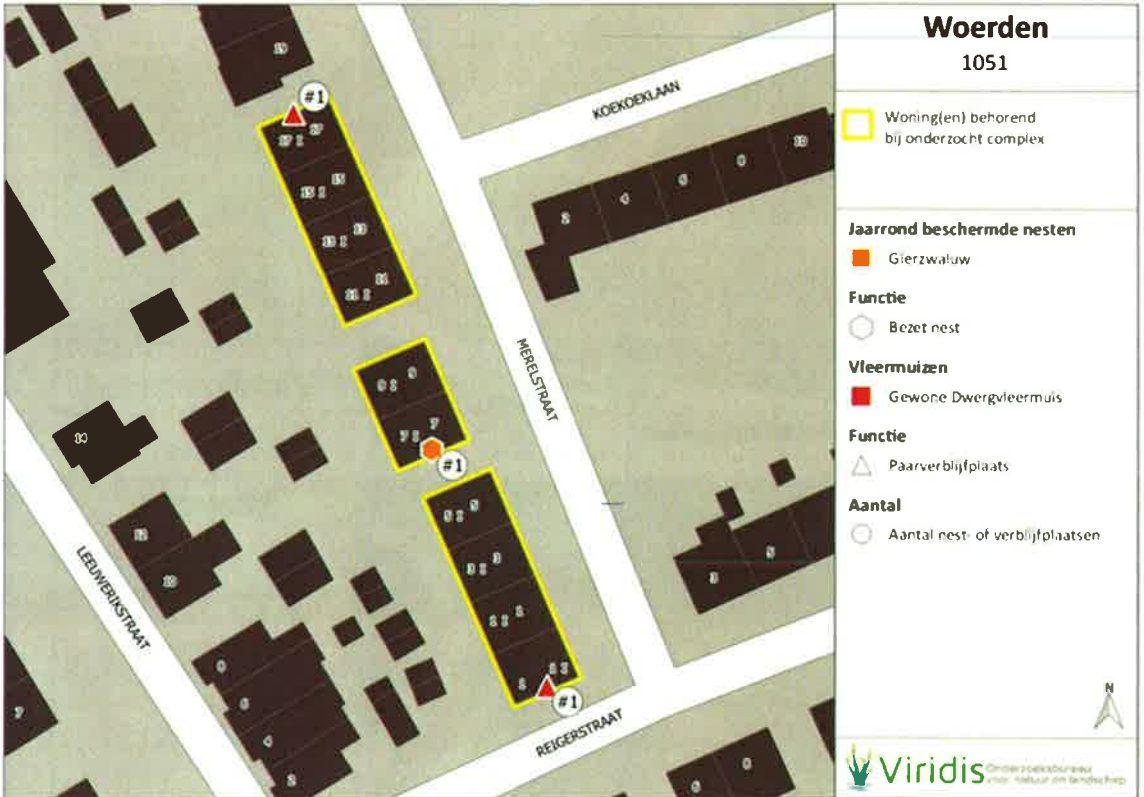
Viridis Onderzoeksinstituut voor natuur en landschap

Figuur 3.4 | Overzichtkaart van complex 1056, Woerden

Bijlage 3 Aangetroffen verblijven, tevens locatie alternatieve verblijven

Tabel 5.2 | Overzicht complex 1051 te Woerden; resultaten per soort. ZV = zomerverblijfplaats, KV = kraam- of kolonieverblijfplaatsen, PV = paarverblijfplaatsen, NP = jaarrond beschermde nestplaatsen.

Complex 1051, Woerden										
Straat en huisnummer	Gewone dwergvleermuis			Laatvlieger			Ruige dwergvleermuis			Huismus
	KV	ZV	PV	KV	ZV	PV	KV	ZV	PV	
Merelstraat										
1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Totaal			2							1

Figuur 5.1 | Resultatenkaart voor onderzochte woningen horende bij Complex 1051, Woerden

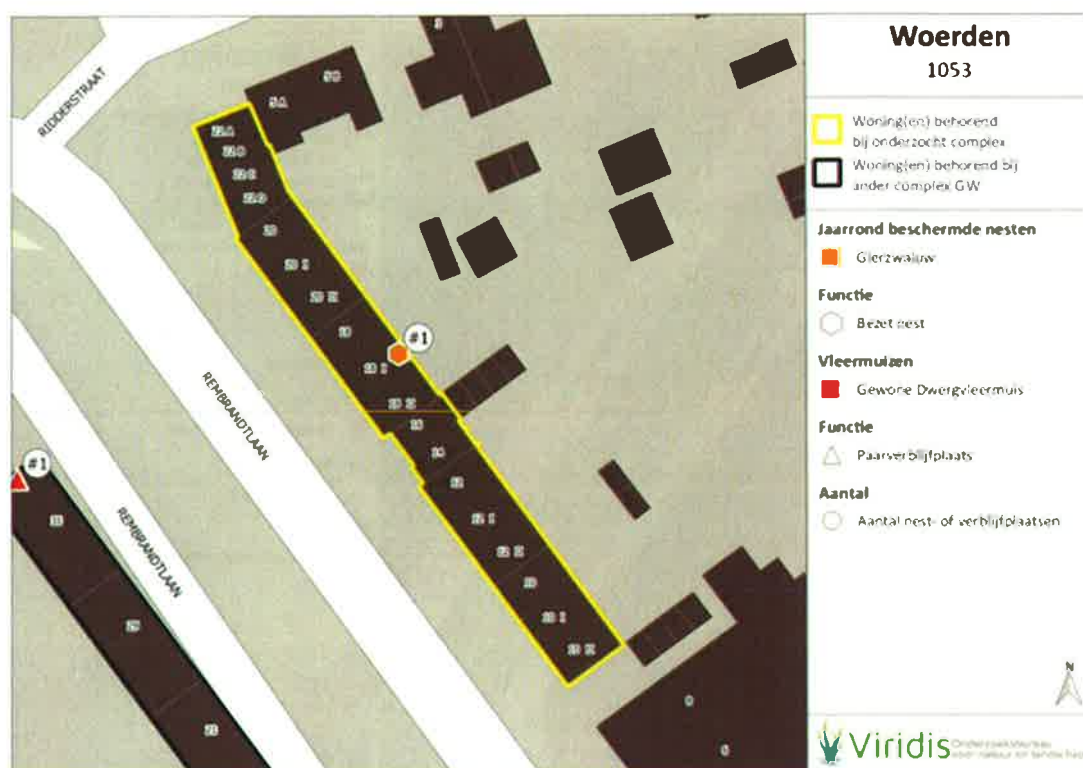
Tabel 5.4 | Overzicht complex 1053 te Woerden; resultaten per soort. ZV = zomerverblijfplaats, KV = kolonieverblijfplaats, PV = paarverblijfplaats, NP = jaarrond beschermde nestplaatsen.

Complex 1053, Woerden										
Straat en huisnummer	Gewone dwergvleermuis			Laatvlieger			Ruige dwergvleermuis			Muismus
	KV	ZV	PV	KV	ZV	PV	KV	ZV	PV	NP
Rembrandtlaan 18-I	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Totaal										1

Ecologisch Adviesbureau Viridis | Vleermuis- en broedvogelonderzoek –
Complex 1051, 1053, 1054 en 1056

20

Figuur 5.2 | Resultatenkaart voor onderzochte woningen horende bij Complex 1053, Woerden

Tabel 5.6 | Overzicht complex 1054 te Woerden; resultaten per soort. ZV = zomerverblijfplaats, KV = kraam- of kolonieverblijfplaatsen, PV = paarverblijfplaatsen, NP = jaarrond beschermde nestplaatsen.

Complex 1054, Woerden									
Straat en huisnummer	Gewone dwergvleermuis			Laatvlieger			Ruilge dwergvleermuis		
	KV	ZV	PV	KV	ZV	PV	KV	ZV	PV
Rembrandtlaan 35	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Totaal			1						

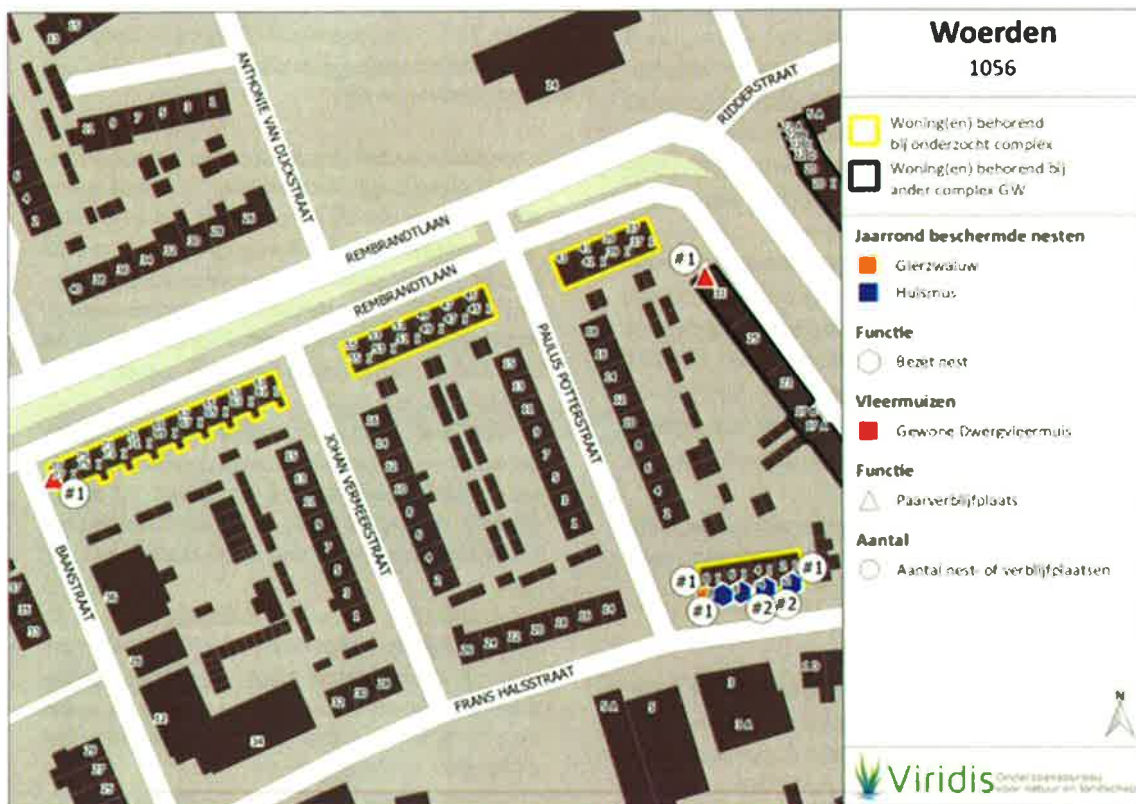

Figuur 5.3 | Resultatenkaart voor onderzochte woningen horende bij Complex 1054, Woerden

Tabel 5.8 | Overzicht complex 1056 te Woerden; resultaten per soort. ZV = zomerverblijfplaats, KV = kolonieverblijfplaatsen, PV = paarverblijfplaatsen, NP = jaarrond beschermde nestplaatsen.

Complex 1056, Woerden											
Straat en huisnummer	Gewone dwergvleermuis			Laatvlieger			Ruige dwergvleermuis			Gierzwaluw	Huismus
	KV	ZV	PV	KV	ZV	PV	KV	ZV	PV	NP	NP
Frans Halsstraat											
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Rembrandtlaan											
77-l	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal			1							1	6

Figuur 5.4 | Resultatenkaart voor onderzochte woningen horende bij Complex 1056, Woerden

6 Mitigerende maatregelen

De doelstelling van de Wet natuurbescherming is de bescherming van de biodiversiteit zonder stijging van lasten voor bedrijven en burgers. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij', dat wil zeggen dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken, met behulp van een ontheffing waarvoor de bevoegdheid voor het verlenen van een dergelijke ontheffing bij de provincies ligt. Onderstaand zijn de voor het onderhavige project relevante (verbods-)artikelen genoemd. Daarbij is beschreven met welke mitigerende maatregelen er invulling wordt gegeven aan het voorkomen en uitsluiten van negatieve effecten op zowel soort- als populatieniveau. Hierbij is de volgende onderzoeksvraag beantwoord:

- Welke mitigerende maatregelen zijn noodzakelijk om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen?

6.1 Algemene maatregelen

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 de algemene zorgverplichting opgenomen. In dit artikel is beschreven dat eenieder verplicht is om voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. De algemene zorgplicht geldt te allen tijde tijdens het uitvoeren van werkzaamheden, ongeacht deze te typeren vallen als zijnde ruimtelijke ontwikkeling of bestendig beheer en onderhoud en ongeacht of er beschermde soorten aanwezig zijn. Dit laatste wil dus zeggen dat ook als er geen beschermde soorten voorkomen, de algemene zorgverplichting toch in acht genomen dient te worden.

Indien beschermde soorten bij de woningen zijn aangetroffen dienen algemene mitigerende maatregelen uitgevoerd te worden. Deze algemene mitigerende

maatregelen zijn onderstaand beschreven en zijn gelijk voor alle woningen die zich binnen de complexen bevinden. Zij worden daarom niet nogmaals benoemd bij de specifieke maatregelen die per woning en/of per complex beschreven zijn.

- De werkzaamheden dienen door een ter zake kundige ecooloog begeleid te worden. Hierdoor wordt gewaarborgd dat de maatregelen op een juiste manier uitgevoerd worden en zo wordt er tevens invulling gegeven aan de algemene zorgverplichting (artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming). In Bijlage 2 is beschreven wat door het Ministerie van Economische Zaken verstaan wordt onder een ter zake kundige.
- Er moet per uitvoeringsproject een ecologisch werkprotocol opgesteld worden waarin alle te nemen maatregelen, worden vastgelegd. Dit ecologisch werkprotocol moet op de werklocatie aanwezig zijn en onder alle betrokken partijen bekend zijn.
- Werkzaamheden moeten aantoonbaar conform dit protocol worden uitgevoerd. Mochten er zich gedurende de werkzaamheden ten aanzien van beschermde soorten onvoorziene omstandigheden voordoen, wordt direct contact opgenomen met de ter zake kundige ecooloog.
- Indien beschermde soorten voorkomen in aangrenzende woningen kan niet zondermeer worden uitgesloten dat deze soorten negatieve effecten ondervinden van de gewenste maatregelen aan de woningen. Dit wil zeggen dat ook aan deze woningen mitigerende maatregelen dienen te worden uitgevoerd. Deze maatregelen worden door de ter zake kundige opgesteld en opgenomen in het ecologisch werkprotocol.
- Voor alle werkzaamheden bij de woningen geldt dat broedvogels in bomen en struiken behorende bij tuinen en gemeentelijke beplantingen rondom de woningen tot broeden kunnen komen. Deze vogelnesten zijn uitsluitend beschermd gedurende

de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broed- en nestperiode.

- De broedperiode loopt globaal van 15 maart tot 15 juli, maar ook broedgevallen buiten deze periode zijn beschermd.
- Wanneer er geen vogels nestelen, kan er begonnen worden met de ingreep. Indien broedgevallen aanwezig zijn dient, in overleg met de ter zake kundige ecooloog, een andere periode voor de werkzaamheden vastgesteld te worden.
- Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van in gebruik zijnde nesten in de broed- en nestperiode. Voor permanent verlaten nestplaatsen geldt dit niet.
- Het is in dit kader aan te bevelen om de werkzaamheden voor zover dat mogelijk is buiten de broedperiode om uit te voeren.
- Indien dit niet mogelijk is, dient de directe omgeving van de woningen waar de werkzaamheden worden uitgevoerd, voorafgaande aan deze werkzaamheden gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van algemene broedgevallen, wanneer dit nodig is (bijvoorbeeld als een grote haag de woning van de weg scheidt en de steiger juist daar geplaatst moet worden).

6.2 Voorkomen van doden

In lid 1 van de artikelen 3.1 en 3.5 van de Wet natuurbescherming staat beschreven dat het verboden is om beschermde dieren opzettelijk te doden. Het uitvoeren van werkzaamheden en ruimtelijke ingrepen waarbij aanwezige dieren verwond of zelfs gedood kunnen worden, houdt een overtreding van deze artikelen in. Het is daarom noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen om dit zo veel als mogelijk te voorkomen en uit te sluiten. Werkzaamheden aan woningen bedragen vaak één tot een aantal weken per huizenblok. Dakwerkzaamheden worden vaak zelfs in één dag per woning afgerond. De maatregelen zorgen met name voor het mitigeren van effecten op korte termijn, d.w.z. dat de maatregelen voornamelijk gericht zijn op het voorkomen van effecten voorafgaande en tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. De maatregelen worden volgens een vast stramen uitgevoerd, conform de bestaande soortenstandaards welk onderstaand toegelicht is. De specifieke te nemen mitigerende maatregelen zijn per complex beschreven in paragraaf 6.4 t/m 6.7.

Vleermuizen

- De woningblokken waar verblijfplaatsen aanwezig of te verwachten zijn, worden voorafgaande aan

de werkzaamheden ongeschikt gemaakt; dit wordt gedaan door het plaatsen van 'exclusion flaps' (zie Bijlage 3).

- De exclusion flaps worden geplaatst in de minst gevoelige periode van vleermuizen, dus buiten winterrust en kraamperiode. D.w.z. dat deze geplaatst kunnen worden tussen 1 april t/m 1 mei, en/of tussen 1 augustus t/m 1 november.
- Het afplakken van de verblijfplaatsen wordt enkel uitgevoerd wanneer de avondtemperaturen voor een aantal dagen aaneengesloten hoger zijn dan 10 °C.
- Er wordt door een ter zake kundige ecooloog gecontroleerd of de woningen, na het plaatsen van de 'exclusion flaps' nog in gebruik zijn door vleermuizen.

Huismussen

- Bij de woningblokken met jaarrond beschermde nesten van huismussen moet gewerkt worden onder begeleiding van een ter zake kundige.
- Er kan niet aan de (daken van de) woningen gewerkt worden als huismussen broeden (globaal van 1 maart t/m 31 augustus).
- Indien het niet anders kan dan dat er in de broedperiode toch werkzaamheden plaatsvinden dient in de broedperiode vooraf gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedgevallen.

Gierzwaluwen

- Bij de woningblokken met jaarrond beschermde nesten van gierzwaluwen moet gewerkt worden onder begeleiding van een ter zake deskundige.
- Er kan niet aan de (daken van de) woningen gewerkt worden als gierzwaluwen broeden (globaal van 1 mei t/m 15 augustus).
- Indien het niet anders kan dan dat er in de broedperiode toch werkzaamheden plaatsvinden dient in de broedperiode vooraf gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedgevallen.

6.3 Aanbieden alternatieve verblijfplaatsen

Het uitvoeren van werkzaamheden waarbij voortplantings- en/of rustplaatsen van vleermuizen, huismussen of gierzwaluwen beschadigd of vernield worden, houdt een overtreding van artikel 3.1, lid 2 en artikel 3.5, lid 4 van de Wet natuurbescherming in. De aanwezige voortplantings- en/of rustplaatsen van vleermuizen, huismussen of gierzwaluwen gaan door de voorgenomen werkzaamheden verloren. De functionaliteit zal, indien geen maatregelen genomen worden, verloren gaan. Het is daarom noodzakelijk om dit

verlies van verblijfplaatsen en nestplaatsen te mitigeren. De maatregelen zorgen met name voor het mitigeren van effecten *op lange termijn*, d.w.z. dat de maatregelen voornamelijk gericht zijn op het voorkomen van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden aan de woningen, waarbij verblijfplaatsen en/of nestplaatsen vernield worden.

Bij het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen is er door Bureau Viridis voor gekozen om alleen te werken met permanente voorzieningen. Resultaten uit het verleden hebben aangetoond dat het aanbrengen van tijdelijke voorzieningen voor veel problemen zorgt. Tijdelijke voorzieningen kunnen niet op de meest geschikte plek geplaatst worden (hier vinden de werkzaamheden plaats), worden weggehaald door bewoners onder met als reden overlast (ontlasting, onesthetisch, etc.). Daarnaast moeten de tijdelijke voorziening weer verwijderd worden als de werkzaamheden afgerond zijn, de dieren worden dan nogmaals verstoord.

Het aanbieden van de permanente alternatieve voorzieningen wordt volgens een vast stramien, conform de bestaande soortenstandaards voor gewone dwergvleermuis, huismus en gierzwaluw uitgevoerd, welk onderstaand toegelicht is. De specifieke mitigerende maatregelen zijn per complex beschreven in paragraaf 6.4 t/m 6.7.

De plaats waar de mitigatie moet worden uitgevoerd wordt veelal per huisnummer aangeduid. Deze locaties worden in een nader op te stellen Ecologisch Werkprotocol verder uitgewerkt. Mogelijk vindt, op basis van de mogelijkheden in het veld, aanpassing van de locatie plaats.

Vleermuizen

- Bij de gewone dwergvleermuis worden minimaal met een factor 4 nieuwe verblijfplaatsen gerealiseerd, die dezelfde functie kunnen vervullen als de zomer- kraam- en paarverblijfplaats die verloren gaat.
- Alternatieve zomer- en paarverblijfplaatsen worden bij voorkeur zo dicht mogelijk, maar altijd binnen 100 à 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats geplaatst en altijd binnen het leefgebied van de soort.
- In het geval zich een zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis op dezelfde locatie bevindt als een paarverblijfplaats van de gewone dwerg-

vleermuis is het zeer waarschijnlijk dat dit één verblijfplaats betreft die voor hetzelfde individu verschillende functies vervult (zomer- en paarverblijfplaats). In dit geval wordt deze verblijfplaats als één verblijfplaats beschouwd met verschillende functies en is ook in dit geval de compensatiefactor minimaal 4 (persoonlijke communicatie Herman Limpens, vleermuiscursus Zoogdiervereeniging 2017).

- Het toepassen van maatwerk heeft altijd de voorkeur boven het plaatsen van kant en klare oplossingen. Dit geldt voor alle typen verblijfplaatsen. Door het creëren van maatwerkoplossingen kan er meer rekening gehouden worden met de ecologie van vleermuizen. In Bijlage 4 t/m 6 worden voorbeelden gegevens van maatwerkoplossingen.
- Een maatwerkoplossing kan zijn: het creëren van een ruimte achter de goot zodat de gootbetimmering geschikt wordt gemaakt als zomer- en/of paarverblijfplaats voor vleermuizen (zie Bijlage 4). Hierdoor wordt ver boven de benodigde 'compensatiefactor 4' gemitigeerd.
- Indien het niet mogelijk is om maatwerk toe te passen worden er per alternatieve zomer- of paarverblijfplaats 2 geschakelde inbouwkasten van het type IB VL 01 + IB VL 02 geplaatst.

Huismussen

Wettelijk gezien dient elke aangetaste of verwijderde nestplaats met een factor 2 gemitigeerd te worden en wel zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke verblijfplaats. In plaats daarvan worden alle woningen die tot een huizenblok behoren waar één of meerdere nesten zijn aangetroffen geschikt gemaakt voor vestiging van de huismus, ook de woningen waar nu geen huismussen broeden. Dit wordt gerealiseerd door het plaatsen van:

- mussenvides zoals die door Monier in samenwerking met de Vogelbescherming is gemaakt;
- vogelschroot op de tweede pannenrij;
- vogelschroot onder de eerste en onder de tweede of derde pannenrij waarbij per woning het vogelschroot onder de eerste pannenrij wordt weggeknipt, het zogenaamde combischroot (zie Bijlage 5).

Het geschikt maken voor de huismus op deze wijze heeft de voorkeur boven het plaatsen van kasten, aangezien op deze wijze de potenties voor vestiging van de huismus maximaal vergroot worden (ver bo-

ven de benodigde 'compensatiefactor 2'). Welke optie wordt gekozen zal, in overleg met de aannemer, in het Ecologisch Werkprotocol worden beschreven.

Gierzwaluwen

- Voor elke nestplaats die aangetast of verwijderd zullen 5 nieuwe nestplaatsen aangeboden worden, op de exacte plek van- of zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke verblijfplaats. Bij voorkeur wordt gebruik gemaakt van de originele invliegopening.
- Voor het aanbieden van alternatieve nestplaatsen worden gierzwaluwstenen gebruikt. Dit houdt in dat er voor elke nestplaats van de gierzwaluw die aangetast of verwijderd wordt er 5 gierzwaluwstenen geplaatst worden.

Mitigatie nestplaatsen en verblijfplaatsen

Het mitigeren van verblijfplaatsen en nestplaatsen is noodzakelijk om de functionaliteit van de woningen in de nieuwe situatie te waarborgen. Het type alternatieve verblijfplaats en de precieze locatie ervan in de woningen wordt per complex beschreven in paragraaf 6.4 t/m 6.7. In de ecologische begeleiding wordt dit al naar gelang de omstandigheden nader overeengestemd met een ter zake deskundige ecoloog.

In de ecologische begeleiding wordt dit al naar gelang de omstandigheden nader overeengestemd met een ter zake kundige ecoloog.

De alternatieve verblijfplaatsen worden bij voorkeur zo dicht mogelijk, maar altijd binnen het leefgebied van de groep en binnen 100 à 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats geplaatst. Het zal altijd gaan om inbouwkasten of andere permanente (duurzame) alternatieven. In Bijlage 3 t/m 6 zijn er voorbeelden gegeven van wat verstaan wordt onder geschikte alternatieve verblijfplaatsen voor vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen. Alternatieve verblijfplaatsen moeten ruim voorafgaande aan de werkzaamheden worden aangeboden. Er wordt steeds rekening gehouden met de in de Kennisdocumenten genoemde gewenningsperiodes. Het moment waarop de mitigerende maatregelen en werkzaamheden uitgevoerd worden is naast de gewenningsperiode ook afhankelijk van bijvoorbeeld de weersomstandigheden en de omgeving van de woningblokken. De planning c.q. fasering van de mitigerende maatregelen en werkzaamheden wordt nader overeengestemd met een ter zake kundige ecoloog.

- De algemene maatregelen zoals beschreven in paragraaf 6.1, 6.2 en 6.3 dienen nagevolgd te worden.
- Er moeten minimaal 8 alternatieve paarverblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuizen worden aangeboden. Hiertoe wordt er maatwerk toegepast in de woningen:
  - Merelstraat 1 t/m 5 I
  - Merelstraat 11 t/m 17 I

Dit wordt gedaan door het aanpassen van de gootbetimmering, door het creëren van een ruimte achter de goot wordt de gootbetimmering geschikt gemaakt als zomer- en/of paarverblijfplaats voor vleermuizen (zie Bijlage 4). Hierdoor wordt ver boven de benodigde 'compensatiefactor 4' gemitigeerd.
- Hoewel het altijd de voorkeur heeft om maatwerk toe te passen, kan er voor de 8 alternatieve paarverblijfplaatsen ook gebruik gemaakt worden van inbouwkasten. Het betreft hier 8 geschakelde inbouwkasten (bestaande uit IB VL 01 + IB VL 02). Deze alternatieve verblijfplaatsen worden geplaatst in de volgende woningen:
  - Merelstraat 1 & 17
  - Merelstraat 5, 7, 9 & 11

(per woning 1 geschakelde inbouwkast, aan de kopse kant bovenaan)
- Er moeten 5 alternatieve nestplaatsen voor gierzwaluwen worden aangeboden. Er wordt voorgesteld deze nestplaatsen in de volgende woningen te plaatsen:
  - Merelstraat nr. 7

(5 gierzwaluwstenen per woning, aan de kopse kant)
- In de broedperiode van gierzwaluwen, van 15 april t/m 15 augustus, wordt er niet aan (het dak van) de betreffende woning en/of blok gewerkt.
- Welk alternatief als verblijfplaats en nestplaats wordt gekozen zal, in overleg met de aannemer, in het Ecologisch Werkprotocol worden beschreven. Dit geldt ook voor de specifieke adressen waar de alternatieven aangeboden worden, de hierboven genoemde straatnamen en huisnummers zijn als geschikt bevonden, echter kan in het ecologisch werkprotocol afgeweken worden deze adressen omdat in de praktijk een andere locatie geschikter blijkt.

6.5 Mitigatie complex 1053

- De algemene maatregelen zoals beschreven in paragraaf 6.1, 6.2 en 6.3 dienen nagevolgd te worden.
- Er moeten 5 alternatieve nestplaatsen voor gierzwaluwen worden aangeboden. Er wordt voorgesteld deze nestplaatsen in de volgende woningen te plaatsen:
  - Rembrandtlaan nr. 18-I
(5 gierzwaluwstenen per woning, onder de dakgoot)
- In de broedperiode van gierzwaluwen, van 15 april t/m 15 augustus, wordt er niet aan (het dak van) de betreffende woning en/of blok gewerkt.
- Welk alternatief als verblijfplaats en nestplaats wordt gekozen zal, in overleg met de aannemer, in het Ecologisch Werkprotocol worden beschreven. Dit geldt ook voor de specifieke adressen waar de alternatieven aangeboden worden, de hierboven genoemde straatnamen en huisnummers zijn als geschikt bevonden, echter kan in het ecologisch werkprotocol afgeweken worden deze adressen omdat in de praktijk een andere locatie geschikter blijkt.

6.6 Mitigatie complex 1054

- De algemene maatregelen zoals beschreven in paragraaf 6.1, 6.2 en 6.3 dienen nagevolgd te worden.
- Er moeten minimaal 8 alternatieve paarverblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuizen worden aangeboden. Hiertoe wordt er maatwerk toegepast in de woningen:
  - Rembrandtlaan 1 t/m 35
Dit wordt gedaan door het aanpassen van de gootbetimmering, door het creëren van een ruimte achter de goot wordt de gootbetimmering geschikt gemaakt als zomer- en/of paarverblijfplaats voor vleermuizen (zie Bijlage 4). Hierdoor wordt ver boven de benodigde 'compensatiefactor 4' gemitigeerd.
- Hoewel het altijd de voorkeur heeft om maatwerk toe te passen, kan er voor de 8 alternatieve paarverblijfplaatsen ook gebruik gemaakt worden van inbouwkasten. Het betreft hier 8 geschakelde inbouwkasten (bestaande uit IB VL 01 + IB VL 02). Deze alternatieve verblijfplaatsen worden geplaatst in de volgende woningen:
  - Rembrandtlaan 1, 10-II, 22A & 35
(per woning 1 inmetsele kast, aan de kopse kant bovenaan)

6.7 Mitigatie complex 1056

- De algemene maatregelen zoals beschreven in paragraaf 6.1, 6.2 en 6.3 dienen nagevolgd te worden.
- Er moeten minimaal 4 alternatieve paarverblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuizen worden aangeboden. Hiertoe wordt er maatwerk toegepast in de woningen:
  - Rembrandtlaan nr. 61 t/m nr. 77 I
Dit wordt gedaan door het aanpassen van de gootbetimmering, door het creëren van een ruimte achter de goot wordt de gootbetimmering geschikt gemaakt als zomer- en/of paarverblijfplaats voor vleermuizen (zie Bijlage 4). Hierdoor wordt ver boven de benodigde 'compensatiefactor 4' gemitigeerd.
- Hoewel het altijd de voorkeur heeft om maatwerk toe te passen, kan er voor de 4 alternatieve paarverblijfplaatsen ook gebruik gemaakt worden van inbouwkasten. Het betreft hier 4 geschakelde inbouwkasten (bestaande uit IB VL 01 + IB VL 02). Deze alternatieve verblijfplaatsen worden geplaatst in de volgende woningen:
  - Rembrandtlaan 45, 55-I, 61 & 77-I
(per woning 1 inmetsele kast, aan de kopse kant bovenaan)
- Er moeten minimaal 12 alternatieve nestplaatsen voor huismussen worden aangeboden. Hiertoe wordt er maatwerk toegepast in de woningen:
  - Frans Halsstraat nr. 2 t/m nr. 8 I
zodat deze geschikt worden voor vestiging van de huismus, ook de woningen waar nu geen huismussen broeden. Dit wordt gerealiseerd door het plaatsen van:
    - mussenvides zoals die door Monier in samenwerking met de Vogelbescherming is gemaakt;
    - vogelschroot op de tweede pannenrij;
    - vogelschroot onder de eerste en onder de tweede of derde pannenrij waarbij per woning het vogelschroot onder de eerste pannenrij wordt (zie Bijlage 5).
- In de broedperiode van de huismus, van 1 maart t/m 31 augustus, wordt er niet aan (het dak van) de betreffende woning en/of blok gewerkt.
- Er moeten 5 alternatieve nestplaatsen voor gierzwaluwen worden aangeboden. Er wordt voorgesteld deze nestplaatsen in de volgende woningen te plaatsen:
  - Frans Halsstraat nr. 8
(5 gierzwaluwstenen, aan de kopse kant)

- In de broedperiode van gierzwaluwen, van 15 april t/m 15 augustus, wordt er niet aan (het dak van) de betreffende woning en/of blok gewerkt.
- Welk alternatief als verblijfplaats en nestplaats wordt gekozen zal, in overleg met de aannemer, in het Ecologisch Werkprotocol worden beschreven. Dit geldt ook voor de specifieke adressen

waar de alternatieven aangeboden werden, de hierboven genoemde straatnamen en huisnummers zijn als geschikt bevonden, echter kan in het ecologisch werkprotocol afgeweken worden deze adressen omdat in de praktijk een andere locatie geschikter blijkt.

Meldingsformulier start werkzaamheden ontheffing

Behoort bij beschikking met:

- zaakkenmerk: Z-WNB-RI-REG-2018-0178
- briefnummer: 81C97AB7
- datum: 4 mei 2018
- planlocatie: Complex 1051, 1053, 1054, 1056 Woerden
- ontheffinghouder: Stichting GroenWest, Postbus 2171 in Woerden
  - Contactpersoon: Stichting GroenWest [REDACTED]
  - Telefoonnummer: [REDACTED]

De ontheffinghouder zorgt ervoor dat dit formulier ten minste twee weken voordat met de werkzaamheden wordt begonnen, ingevuld en ondertekend wordt opgestuurd of gemaild naar onderstaand adres. Indien de ontheffinghouder binnen twee weken wil starten met de werkzaamheden moet deze contact opnemen met de RUD Utrecht.

Gegevens van het werk:

Startdatum werk _____

Mogelijke einddatum werk _____

Bijzonderheden:

Plaats en datum

Naam en handtekening

Opsturen naar:

RUD Utrecht
Team Bodem, Water en Natuur
Postbus 85242
3508 AE Utrecht
Email: info@rudutrecht.nl
Telefoonnummer: 030-7023300

Meldingsformulier gereedkomen werkzaamheden ontheffing

Behoort bij beschikking met:

- zaakkenmerk: Z-WNB-RI-REG-2018-0178
- briefnummer: 81C97AB7
- datum: 4 mei 2018
- planlocatie: Complex 1051, 1053, 1054, 1056 Woerden
- ontheffinghouder: Stichting GroenWest, Postbus 2171 in Woerden
  - Contactpersoon: Stichting GroenWest [REDACTED]
  - Telefoonnummer: [REDACTED] [REDACTED]

De ontheffinghouder zorgt ervoor dat dit formulier tenminste één week na gereedkomen van de werkzaamheden ingevuld en ondertekend wordt opgestuurd of gemaïld naar onderstaand adres.

Gegevens van het werk:

Einddatum werk _____

Bijzonderheden:

Plaats en datum

Naam en handtekening

Opsturen naar:

RUD Utrecht
Team Bodem, Water en Natuur
Postbus 85242
3508 AE Utrecht
Email: info@rudutrecht.nl
Telefoonnummer: 030-7023300

